

Előfizetési árak:
 Évesi ár 8 kor., féléves 4 kor.,
 negyedéves 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér,
 hirdetések másokéll árak szerint.
 A lap megjelenik minden oad-
 törtétkön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kezintok vissza nem adatnak.
Kiadóhivatal: István-utca 9.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk, a „Közérdek” f. évi augusztus hó 1-én nyolczadik évfolyamának harmadik negyedébe lép s amily szerényen és öntudatosan tekinthet vissza multjára, ép oly szerényen és bizalommal tekint a jövőbe.

Két kötelességet vállalt a multban magára s ezt a két kötelességet lelkiismeretesen fogja a jövőben is teljesíteni.

E két kötelesség: *a tárgyilagossá-
 g s a valódi szabadelvűség hirdetése.*

Két czélt tűzött ki maga számára a multban s e két czélnak az elérésére szenteli minden erejét a jövőben is.

E két czél: *a község és a társadalom
 egészséges fejlődésének az előmozdítása.*

E két kötelességet teljesítve, e két czél felé törekedve, a „Közérdek” mindenkor és mindenki vel szemben megtartotta a jó ízlésnek, a tapintatnak s az irodalmi műveltségnek a hangját, s ezt a jövőben sem fogja megváltoztatni. Eppen azért *Ujpest lakosai-
 nak csak olyan érdekeikért emeli fel szavát,
 amelyek jogosak, méltányosak s a közjó érde-
 keibe nem ütköznek; s éppen azért a kellő
 értékre szállít le minden jogtalan igényt, min-
 den önérdék sugalta ténykedést s igaztalan
 eljárást!*

A „Közérdek” tehát csak azon polgár-
 társaknak a támogatására számít, kik az igazságnak és a valódi szabadelvűségnek, a műveltségnek és a valódi testvériségnek a barátjai és hívei. Ezek támogatását és pártfogását kérjük ez alkalommal is midőn új előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre --- --- --- 8 kor.,
 fél évre --- --- --- 4 kor.,
 három hóra --- --- --- 2 kor.,

mely összeg a lap kiadóhivatalába,
Fuchs Antal és József könyvnyomdájába,
 Ujpest, István-utca 9. szám küldendő.

Hazafias tisztelettel:

a „Közérdek” szerk.- és kiadóhivatala.

Nagyboldog asszony napján.

Ujpest, augusztus 13.

Augusztus 15-én van Nagyboldog-
 asszony napja.

Manolnap kiesik egészen az emléke-
 zetből, hogy minő nagy történelmi emlé-
 kek fűződnek Nagyboldogasszony nap-
 jához.

Gyorsan haladunk, fejlődünk, s a
 Mull mögöttünk elmarad olyaténképen,
 mint az utazó előtt a tájék, ha robogó
 vonat viszi, s a távol kéklő köde reá-
 borul a hegyre, a völgyre, a völgyben
 szerényen meghuzódó falura. Egy ideig
 még csillog a torony teteje, aztán he-
 gyes póznává, vékony fonállá — és végre
 semmivé lesz.

Nagyboldogasszony napján tar-
 tották az országgyűléseket, vagy a mint
 akkor nevezték: *a törvénynapokat.*

És összegyűlekezének az ország min-
 den részéből Székesfehérvárra, holott
 tartózkodott a király, a legfőbb bíró, a
 ki az ő tanácsuraival, az országos fő-
 rendűekkel székelt a főben járó bű-
 nösök felett, s azon nyomban végrehaj-
 tották az ítéletet.

És hoztak törvényt, írásba sem kel-

lett foglalni, mert megtartotta min-
 denki emlékezetben, lett belőle apáról-
 fiúra, nemzedékről-nemzedékre szálló
 szokás, miglen századok multán irás-
 tudó emberek leirták, s a legtudósabb
 köztük egész nagy latin könyvet csinált
 belőle.

Nagyboldogasszony napján meg-
 tett a székesfehérvári kőből épült, már-
 ványkoczkákkal kirakott nagy templom
 s a keresztény magyar főpap dörgedel-
 mes szónoklatát remegő, áhítatos szív-
 vel hallgatta mind az egész ország. A
 királya köré gyülekező nemzet a vallás-
 nak és igazságnak védő pajzsa alatt e
 napon érezhette leginkább azt, hogy
 valósággal *eggyé* vált.

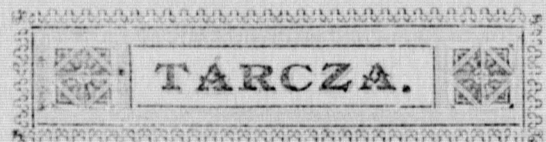
Olyan volt, mint egy hatalmas esa-
 lád, melynek feje a koronás király.

A bálvány-kövek romjain felépült
 templomok zsolozsmái egyképpen érde-
 kelték minden magyarnak a szívét, s
 ha a törvénynapok komoly teendői el-
 multak: a tarka sátrak között hullámzó
 nép együtt örvendezett, megfújták a si-
 pot, szólott a huross hangszer, tánczra
 perdültek — szakasztott úgy, mint or-
 szágos vásárokon, bucsuk alkalmával a
 nép manapság is megeselekszi.

És történt mindez az első, szent ki-
 rálynak rendeletéből Nagyboldogasz-
 szonynak napján, a ki az első kereszt-
 tény magyarok szemében annyira tisz-
 telt vala.

Ma nincsen így.

Megváltozott minden.

Gyémánt a bölesében.

Elbeszélés a katonai életből.

A kormányzó palota udvarának egyik
 alacsony épületében éppen most ült össze a
 haditörvényszék, mely az indiai hadsereg
 angol tisztjeiből alakult meg.

Leó hadnagy volt a vádlott s korona-
 tanuként a haidarabdi Nizam kinstárnoka
 Sing Bulram szerepelt, a ki mint az egész
 uralkodó család, Mohamed próféta követője
 volt.

— Ugy van, uram! — mondá a kins-
 tárnok, a haditörvényszék elnöke, Hughes
 ezredes felé fordulva. A keletindiai század
 azt követelte fejedelmi uramtól, a haidara-
 badi Nizamtól, hogy szolgáltatassa át a gyé-
 mántot, mert az nem tartozik a fejedelem
 magánvagyonához, hanem az állam tulaj-
 dona. Hosszu vonakodás után a fejedelem
 elhatározta, hogy átadja a gyémántkővet.
 En magam vittem a drága követ, tizenkét
 fegyveres szolga kíséretében Leó hadnagy
 ur lakására, a mely a keleti városrészben
 van. Ott elismervény mellett átadtam neki
 a gyémántot. Itt az elismervény. Leó had-
 nagy ur nem tagadhatja, hogy a követ tény-
 leg átvette.

— Nem tagadom! — válaszolá Leó had-
 nagy, — átvettem s rögtön abba a pénzsek-
 rénybe zártam, melyet az ezred akkor, ami-
 dőn kezelő és fizető tisztje lettem, a rendel-
 kezősemre boesátott. A gyémánt ebből a

szekrényből tűnt el megmagyarázhatatlan
 módon.

— Kinek volt kulcsa a pénzszekrényhez?
 kérdi az ezredes.

— Csak nekem. A kulcsot soha se ad-
 tam ki a kezemből s a gyémánt mégis el-
 tűnt másnap. Selyemkendőbe göngyöltem
 be s gondosan a pénzszekrény egyik szög-
 letébe helyeztem. Midőn reggel a szekrényt
 fölnyitottam, még ott láttam a szögletben
 s megtapogatva a selyemkendőt, meggyő-
 ződtem, hogy a kemény test benne volt.
 Azután gondosan bezártam a szekrényt s a
 század irodájába mentem. Midőn visszatér-
 tem, a polgári hatóság embereit találtam
 lakásomban, kik tőlem a gyémántkővet kö-
 vetelték. Nyugodtan felnyitottam a szek-
 rényt, a zár sértetlen volt, de a selyemkendő
 legnagyobb rémületemre, a gyémánttal
 együtt eltűnt.

— Egyebet nem tud védelmére felhozni?
 kérdi az ezredes. A mellett mared, hogy a
 kő esodamód tűnt el a szekrényből?

— Kénytelen vagyok e mellett maradni,
 — válaszolá Leó, mert nem tudok mást
 mondani.

— Ismerte a kő értékét?

— Igen, tudtam, hogy 10 millió koro-
 nát ér.

— Engedje meg ezredes ur — szól-
 t közbe a kinstárnok, — hogy még néhány
 szót mondhassak. Tanuink vannak arra
 nézve, hogy Leó hadnagy ur az értékes
 gyémántot, titokban eladásra ajánlotta föl.
 A tanuk Haidarabád városának legtisztis-
 ségesebb kereskedői kint várakoznak s ké-
 szek vallomásukat esküvel is erősíteni! Leó
 ur titokban hívatta őket lakására s meg-

kérdezte tőlük mennyi a gyémánt értéke s
 eladás esetén mit adnának érte.

— Szükségtelen az illetők kihallgatása
 — mondá Leó. — Beismerem, hogy két ék-
 szerkereskedőt hivatam magamhoz. De
 erre felvalék jogosítva. Kételkedtem Sing
 Bulram kinstárnok ur becsületességében
 s meg akartam a kő valódiságáról győződni,
 ezért intéztem hozzájuk azt a kérdést mit
 adnának a kőért. Ha a kereskedők azt állit-
 ják, hogy én titokban akartam nekik eladni
 a gyémántot, akkor tévednek. En csak azt
 kérdeztem tőlük, mennyit lehetne a kőért
 kapni, ha eladatnék; de azt egy szóval sem
 mondtam, hogy én a követ el akarom adni.
 — Szabálytalanságot követett el! —
 Mondá az ezredes. Még azt se volt szabad
 közölni egy harmadik személlyel, hogy a
 gyémánt Onnél van. A becslés nem tarto-
 zott hatásköréhez.

— Leó hadnagy ur állítása — szólá a
 kinstárnok reám nézve sértő. En nem va-
 gyok esaló, hamiskő szállító. Lemondok
 azonban a személyes elégtételről. De uram-
 nak és fejedelmeknek, a haidarabadi Ni-
 zámnak, tudnia kell, mi történt a drága kő-
 vel. A Nizam teljes büntetlenséget biztosít
 Leó hadnagy ur számára, sőt a helytartó-
 nál is pártfogolni fogja, ha megmondja hová
 lett a gyémánt.

— Nem tudom! válaszolá Leó hadnagy
 határozott hangon.

— Akkor hát ítéljen a haditörvényszék
 mondá az ezredes szigoruan s tekintete vé-
 gig futott a haditörvényszék tagjain.

Egy fél óra mulva kihirdette az ez-
 redes az ítéletet, mely a következőleg hang-
 zott:

A néhány százezer magyarból az évszázadok viszontagságainak dacára négyszer annyi millió lett — ámde a régi patriarkalis szokásokat újak váltották fel, s midőn igazságot keresünk — ezer meg ezer kézen mehet át ügyünk, miglen a királyhoz érkezik.

Nekünk jó így, őseinknek jó volt úgy: a megváltozott idők szelleme minden korra rá üti a maga bélyegét.

A multon révedező szemünk nem lát mindent, és mégis szükséges, hogy gyakran nézzen a multakra, mert az is tanulságos reánk nézve, a mit látunk.

Az egyszerű életviszonyok között élő nemzetnek *egységét* láthatjuk. Való igaz, hogy volt akkor is elég torzsalkodás, viszálykodás, de mihelyt közös, szent ügyről volt szó, megszűnt az ellentét: *egy* volt a nemzet a küzdelemben.

Nagyboldogasszony napjának az emléke legyen kapcsolatban azzal az ősi szeretettel és egyetértéssel, a mely Székesfehérvárott *egyesítette* a törvényt napokon elődeinket. Ha akkor küzdelem egyesítette a nemzet minden fiát, egyesítse ma az újabb idők legnagyobb küzdelme: a *munka*.

A munka teszi Magyarországot erőssé, egységessé és boldoggá!

Lénung.

— Karczolat. —

Ujpest „Cato“-ja: Csepreghy Pál, az „Ujpesti Közlöny“ legutolsó számában ismét a „Közérdek“ háza előtt söpörgetett, pedig okos ember létére tudhatná, hogy ez szeliden szólva tapintatlan eljárás és hogy még a közmondás is arra figyelmezteti a magyart „söpörjön mindenki a saját háza előtt!“

Kár, nagy kár, hogy Csepreghy Pál tollforgató iparosunk, nemesak a saját szenvedelmének a rabja, hanem a mások szenvedelmét is minden szavával felakarja igazolni.

A szenvedelem a „B. H.“ szerint eloltja az ész világát, ez pedig soha sem jó, mert a sötétségben mindenki, — még Csepreghy Pál is — etéveszti az utat.

— „Leé hadnagy, ön bünösnek találta-tott a haidarabádi Nizam, illetőleg a kelet-indiai szárad tulajdonát képező s tíz millió korona értékű gyémántnak az eltalajdonításában vagy könnyelmű elvesztésében. Kötelességét durván megsértette s a haditörvényszék önt a csapatok előtti rangvesztésre s tíz évi fegyházra ítéli. Az ítélet a kormányzó aláírása után jogerőre emelkedik, s az ítélet három nap mulva végrehajtatik. Vezessék el a foglyot.“

Az udvaron könnyező emberek fogadták az elítélt hadnagyot. Századjának katonái siratták meg közszeretnek örvendő tisztjüket, a kit börtönébe kísért a fogház őrsége.

II.

A ház, melyben Leé hadnagy a családjával lakott, egy kis ligetnek a szélén állott. Berendezése teljesen megfelelt az indus szokásoknak. Középen egy nagy terem a melyet kis szobák, fürdő-, háló-, öltöző stb. szoba vett körül. A lakóházból fódott folyósó egy kisebb épületbe vezetett, melyben az iroda, a konyha s néhány ló számára istálló volt elhelyezve.

Ebben a házban kezeit tördelve, s zokogva ült az elítéltetés napján, egy huszonöt éves csinos asszonyka, aki öt év előtt lett Leé hadnagy felesége s a ki négy éves kis leánykájával együtt mindenhová követte férjét. A kis leányka ott játszott anyja lábainál s nem sejtette milyen borzasztó sors fenyegeti az édes atyját aki, mint Leé asszony szentül hitte, teljesen ártatlan.

Hughes ezredes éppen most értesítette a szerencsétlen asszonyt, hogy most már meglátogathatja férjét a fogházban. A beszélgetésnél azonban két altisztnek jelen

A mint hogy el is tévesztette akkor, a midőn a „Közérdek“-nek a „lénungot“ dobta szemére.

Hát mi soha se tagadtuk, ma sem tagadjuk, hogy „lénungért“ szerkesztjük a „Közérdek“-et s ezért ép oly kevéssé van okunk pirulni, mint a hogy Csepreghy Pál sem pirult az ő lénungjáért, melyet az állami elemi iskolák építésénél huzott s ezután sem fog pirulni azokért a lénungukért, melyeket egyik, vagy másik vállalatnál, alkalmazásnál huzni fog, pedig hát a „Közérdek“ lénungja és az ő „lénungja“ között van egy kis különbség.

A „Közérdek“ lénungját „tiszteletdíjnak“ hívják.

Miért?

Azért, mert több benne a „tisztelet“, mint a „lénung“.

Csepreghy Pál lénungjában pedig több a „lénung“, mint a „tisztelet“.

Csepreghy Pálnak minden esetre jobb dolga van, mint a „Közérdek“-nek, mert a tiszteletből senki sem lakhat jól, míg a lénungból még soványító kurára is mehet!

Csepreghy azon szarvas okoskodásaira melyeket a „Közérdek“ lénungjával kapcsolatosan feltalált az „Ujpesti Közlöny“ hasábjain, az a megjegyzésünk hogy:

„A maga és mások tisztessége iránt egyaránt kényes uri ember a saját szubjektív meggyőződését mindenkor és mindenkiel szemben megtartja maga magának.“

És hogy:

„Mindig tisztességesebb dolog nyíltan kialakított lénungért szolgálni akár közakár magán ügyet, mint nyíltan ellenzékieskedni, titokban pedig elfogadni a „lénungot“.

Hogy az utóbbi alatt Csepreghy ur kedvelt lapjai közül melyiket értjük: szívesen megmondjuk neki, sőt ha kívánja ki is írjuk.

Ajánljuk ezt a két aranymondást Csepreghy Pál drága barátunk figyelmébe s felkérjük a saját érdekében arra hogy:

Az alatt az idő alatt a míg a „Közérdek“ háza előtt söpörget: intézze el a saját kilátásba helyezett — sajtóperreit, mert már megint községi választások előtt állunk.

kell lennie. Egyébiránt sajnálja, hogy a haditörvényszék oly szigoruan ítélkezett, de a tisztikarral egyetemben kész őt és gyermekét erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni.

Szomoru ut volt, de meg kellett tennie. Egy fél óra mulva már ott volt gyermekével együtt a fogház irodájában, a hová tényleg két altiszt kísérte be az elítélt hadnagyot s a míg az egyik az ajtónál, addig a másik az ablaknál foglalt helyet, hogy a netáni szökést megakadályozza.

Némán és sokáig ölelkeztek a hitestársak, Leé ismételtén kijelentette, hogy ártatlan s a felesége biztosította, hogy meg van arról győződve. Leé azután ölébe vette kis leányát, esőkolgatta becézgette s francia nyelven beszélt hozzá. Szavait azonban nem a gyermekéhez, hanem a feleségéhez intézte.

— Ha szeretsz — szóla a hadnagy — segítségemre leszel, hogy a megbeestelenítő lefokoztatást elkerüljem. Szerezzél nekem mérget. Hítvesi kötelességed rajtam segíteni e borzasztó helyzetben. Minden mozdulatomra ügyelnek, nem végezhetem ki a saját kezeimmel magamat s ha jól meggondolod a dolgot, be fogod látni, hogy a megbeestelenítésnél előnyösebb a halál. Hűséget esküdtél nekem a sűrű, meg kell szerezned számomra a mérget, nincs más választás.

— Emberi erőt meghaladó dolgot kívánsz tőlem! nyögte az asszony.

— Szerettednek ez lesz az utolsó bizonyítéka. Gondolj e gyermekekre, a saját jövődre! Jobb ha egy öngyilkosnak lesz az

Hogy Csepreghy Pál mit vall föltétlenül, azzal a „Közérdek“ nem törődik, ne törődjék tehát Csepreghy Pál sem a „Közérdek“-kel, a melynek ha nincs is annyi vágott dohánya mint neki, de mindenesetre van annyi tudománya.

A „Közérdek“ jól tudja, hogy az ő műveltségével nem képes mindenkit boldogítani, de Csepreghy Pál is tudhatná hogy a műveletlenséggel, személyeskedéssel — meg éppen senkit se lehet boldogítani.

Lerd.

H I R E K.

— **Személyi hírek.** Wolfner Tivadar kerületünk országgyűlési képviselője Ischlből — haza érkezett. — Benitzky Lajos alispán f. é. augusztus 3-án hatheti szabadságra ment ezen idő alatt az alispáni teendőket Fazekas Agost főjegyző végzi.

— **Szent István napjának ünneplése.** Első apostoli királyunk Szent István napját az 1891. évi XIII. t.-cz. az országos nemzeti ünnepek s a munkaszünetes napok közé emelte. Sajnos, e napot eddig községekben csak egyháziilag ünnepeltük meg, a társadalom azonban semmivel sem bizonyította be, hogy Szent-István ünneplésének az egész nemzeti életre kiható jelentőségét megértette. Szükséges és kívánatos volna tehát, hogy augusztus 20-án *köreink és egyesületeink* is, első nagy királyunk emlékéhez méltó ünnepet üljenek, s az ünnepélyen minden magyar honpolgár tekintet nélkül vallása és nemzetiségére, örömteljesen részt vegyen, mert csak társadalmilag rendezett nemzeti és népünnepek fogják Szent-István napját valódi nemzeti általános országos ünnepnappá avatni.

— **Temető-számadások.** Szükségessé vált azon kérdés tisztázása, hogy a temetőket illetőleg az azokra vonatkozó számadásokat ki tartozik kezelni és ellenőrizni? Ennek tisztába hozatala végett a budapestvidéki m. k. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség előterjesztése alapján, a vármegye alispánja jelentést kér a községtől arra nézve, hogy: milyen jellegű temetője van, ki kezeli azt, ki számol a kezeléssel, mely időről kinek számolt s melyről nem számolt. Ezzel egyidejűleg elrendelte az alispán annak a bejelentését is, hogy a község hányféle pénztárt kezel, hányféle számadást tartozik adni; az egyes alapok mikor, mi alapon s mily ezélebből keletkeztek, azokról ki, mikor, kinek számolt.

özvegye, mint egy rangjától megfosztott fogycenznek a felesége. Könyörülj rajtam.

Légy segítségemre! Életem utolsó perczében boldogítani fog az a tudat, hogy a legborzasztóbb csapástól megszabadítottál.

— Boesánat — szólt közbe az egyik altiszt — idegen nyelven nem szabad társalogni.

Leé átadva rögtön leánykáját, megcsókoltanejét s az altisztek kíséretében elhagyta az iroda helyiségét.

Leé asszony gyermekével együtt haza sietett.

Mit kívánt tőle férje? Ő segítse elő annak a halálát, a kit életénél is jobban szeret? Nem ezt neri teheti. Férje ártatlan. Az isten igazságos. Ártatlanságának ki kell derülnie. De ha csak évek mulva derül ki. Szerencsétlen férje mégis meg lesz örökre beszéltetve. Lefokozzák, közönséges gonosztevők közé zárják, a fegyházban testelke tönkre megy, a szegény, a nyomorúság kétségbe ejtik! Kegyetlenség volna őt ilyen sorsnak átengedni. Megérdemlené átkát, ha megtagadná a kívánságát!

Egy ártatlan kinos éjszakát töltött el, de kész volt a mérget megszerezni, kész volt vele együtt meghalni. A szeretett, ártatlan férj halálát nem akarta túlélni. De mi történjék a gyermekkel?

A szegény kis árvát az ezrednek a pártfogásába fogja ajánlani.

Legyen az ezred leánya!

Tudta, érezte hogy szerencsétlen férjének tisztársai gondoskodni fognak róla.

(Folyt. köv.)

— **A Páholy** a ezime annak a pompás bohózatnak, melyet az ujbpesti magyar műkedvelők köre f. é. szeptember hó 5-én fog a Colosseumban G. Gyulai Árpád rendezése mellett, a táncvizigalmat megelőzőleg bemutatni. Miután a táncvizigalom tiszta jövedelmének fele az ujbpesti Kossuth-szobor-alap javára fordították, reméljük, hogy községünk hazafias közönsége szívesen tesz eleget a hölgy- és férfi rendezőség szívélyes meghívásának s belépti jegyét — személyjegy 1 K. családjegy 2 K örömmel megváltja. Az előadás este fél nyolcz órakor kezdődik.

— **Szüreti ünnepély.** Az „Ujbpesti kalapos-segédék betegsegélyző- és temetkezési egylete“ f. é. szeptember hó 20-án, vasárnap, Vass István vendéglőjében Lőrincz-utca 107. sz. a., saját pénztára javára világpostával és tánccezal egybekötött szüreti ünnepélyt rendez. Kezdeté délután 4 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 60 fillér. Családjegy (1 ur 2 hölgy) 1 korona 20 fillér. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély utána való vasárnap fog megtartatni.

— **Áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter *Éltető* Béla ujbpesti állami faipari szakiskolai tanárt a brassói állami faipari szakiskolához — *Pastinszky* József esáktornyai áll. polgári iskolai rendes tanítót az ujbpesti polgári fiú-iskolához helyezte át.

— **Életmentő tanuló.** Az ujbpesti hajógyár közelében f. hó 10-én délelőtt egy kis fiú furdott a Dunában s olyan messze talált menni a vízbe, hogy az ár elsodorta. Segítség kiáltására a vízbe ugrott Olafsohn Miksa gimnásiumi tanuló, Olafsohn Gusztáv nyugalmazott vasuti ellenőr fia s a fuldokló gyermeket kimentette. A derék gimnazista büszke lehet tettere.

— **Rákóczy-ünnep.** Az ujbpesti függetlenségi kör a f. hó 5-én dr. Fehér Márton alelnök elnöklése alatt tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy II. Rákóczy Ferencz emlékezetére ünnepet rendez s az ünnepélynek programját és napját egy legközelebb egybehivandó rendkívüli választmányi ülésen fogja megállapítani.

— **Csomagszállítás a villamoson.** A B. U. R. vasuton az az üdvös újítás lépett f. hó 1-től életbe, hogy minden harmadik kocsi után csomagszállító kocsit kapcsolnak s így a kosarak és csomagok többé nem vihetők be a személyszállító kocsikba. A csomagszállító kocsiiban minden egyes csomagért 10 fillért kell fizetni.

— **Elvágta a nyakát.** *Bodai* Istvánné szül. Kálnai Erzsébet 38 éves, a Tavasz-utca 13. sz. lakásán konyha-késsel elvágta a nyakát. Veszedelemes állapotában a kórházba szállítottatott.

— **Miniszteri rendelet a sztrájkok ügyében.** A kereskedelemügyi miniszter egy rendeletet bocsátott ki a sztrájkok ügyében, amelynek értelmében sztrájkok esetében nem szabad a hatóságoknak az 1884. évi XVII. t.-ez. 159. szakaszát alkalmazni, vagyis nem szabad bérharezok esetén a munkásokat vissza hozni s karhatalommal a munkába állítani, mert az idézett törvény 163. szakasza csak a békéltető eljárás egybehívására, a 164. szakasz pedig csak abban az esetben való közbelépésre hatalmazza fel a hatóságot, ha a bérharezban állók fenyegetéssel vagy erőszakkal akarnák a dolgozókat a dologtól visszatartani.

— **Országos Színészegyesület színésziskolája.** Az országos színészegyesület f. év szeptember hó első felében megnyitja színésziskoláját. A rendes tanfolyam két évre terjed. — Az országos színészegyesület színésziskoláját sikerrel elvégzett növendékek, az országos színészegyesület alapszabályai értelmében, az egyesület rendes tagjai olyan ifjak vétetnek fel. A színésziskolába olyan ifjak és leányok vétetnek fel, kik a felvételi vizsgálaton a színészpályára hivatottságot mutatnak. A színésziskola növendékei elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek és úgy a drámai, mint az énekes szakban kiképzést nyernek. A tandíjak mérsékeltek. A felvételi vizsgálatra előlegesen jelentkezni tehet augusztus hó 28. 29. és 30. napjain mindennap délelőt 10-től 12-óráig a színésziskola helyiségében (Lipót-körút 1., II. em. 2. ajtó.) Későbbben jelentkezők felvételi vizsgálatra nem becsátattnak. Kiskorú jelentkezők az előleges jelentkezés végett szülő- vagy gyámmal jelenjenek meg. Vizsgálati díj 5 korona, mely az elő-

leges jelentkezés alkalmával lefizetendő. Beiratási díj 4 korona. A jelentkezéshez szükséges okmányok: születési bizonyítvány bizonyítvány végzett iskoláról, egészségi bizonyítvány és szülői beleegyezés azoktól kik szülő zagy gyám nélkül jelennek meg. Az „Országos Színészegyesület“, elnöke: *Ditrői Mór*, iskolai titkárgazdátó-helyettes: *Rónaszéki Gusztáv*

— **Társas vacsorák.** Az „Ujbpesti Katholikus Kör“ saját körhelyiségeiben a hónap minden második és utolsó szombatján társas-vacsorát rendez. A résztvevők kéretnek hogy részvételüket egy nappal előbb a kör szolgálójával tudassák.

— **Az „U. T. E.“ nyári táncmulatsága.** Az „Ujbpesti Torna Egyesület“ sporttelepének felszerelési költségeinek fedezésére f. hó 8-án a rákospalotai parkban táncvizigalmat rendezett. A mulatság minden ízében sikerült, a miről Blum Samu vigalmi-bizottsági-elnökkel az élen a fiatal, edzett rendezőbizottsági tagok gondoskodtak. A leleményes rendezőbizottság kétféle meglepetésben is részesítette a közönséget. Az egyik az a pompás csárdás, a melyet ez alkalomra Winternitz Gyuláné urhölgy szerzett s a melyet Balog Jóska zenekara nagy hévvel muzsikált a talpak alá; a másik a fekete társaság, mely cake-walke módjára sok routinnal és elég diszkrétül a közönség feszült érdeklődése mellett járta el a torta-tánczot. A fekete-társaság tagjai voltak: *Totis* Lajos előtánczos, a ki a tortát ajánlotta fel a fekete pároknak. Első pár: *Aczél* Béla — *Rottenburg* G. (női jelmezben), második pár: *Blum* Samu — *Aschner* J. (női jelmezben), a harmadik pár: *Kont* J. — *Labiner* Manó (női jelmezben) volt. A tortát a *Kont-Labiner*-pár nyerte el. Az első négyest, melyet két colonne-ban állítottak fel, *Ladányi* Dezső és *Bolgár* Jenő rendezése mellett, mintegy 120 pár tánczolta. Nem hagyhatjuk dicséret nélkül a művészi kivitelű „Meghívó“-t, melyet ez alkalomra *Polgár* Marcsi fiatal festő-művészünk rajzolt meg s a melynek technikai részét a *Fuchs* Antal és *József* nyomda ritka műizléssel állította ki, de esinos volt a teremben kifüggesztett tánczrend is, melynek pingálóját szintén *Polgár*-ban találtuk meg. A mulatság tiszta jövedelme mintegy 200 korona. A jelen volt hölgyek névsora a következő. *Asszonyok*: *Aczél* Béláné, *Berényi* Antalné, *Deutseh* Józsefné, *Epstein* Simonné, özv. *Engelné*, *Feldmann* Józsefné, *Fürst* Gersonné, *Fenyves* Gyuláné, *Freund* Vilmosné, *Grünfeld* Arminné, *Goldberger* Nándorné, *Grenso* Sándorné, *Huszka* Istvánné, *Hádl* Mórné, *Hau* Mihályné, dr. *Kont* Izidorné, *Klein* Józsefné, *Kezdkés* Kálmánné, *Labiner* Mórné, *Lövy* Ernőné, *Mády* Lajosné, *Neumann* Mórné, *Opfermann* Ferenczné, özv. *Pollákné*, özv. *Póth* Lajosné, *Prokop* Tamásné, *Pasztelberg* Viktorné, *Rosenberg* Morné, *Rácz* Györgyné, *Rottenburg* Henrikné, *Seidner* Jakabné, *Solti* Gyuláné, *Silbermann* Izidorné, *Schwartz* Sándorné, *Schön* Bernátné, *Szalkay* Sándorné, *Spitzer* Lajosné, *Steininger* Gyuláné, özv. *Ternikné*, özv. *Tomkáné*, *Weisz* Mórné, *Weisz* Jónásné, *Winternitz* Gyuláné. *Leányok*: *Aranyosi* nővérek, *Aschner* Lujza, *Belián* nővérek, *Boldog* Margit, *Braun* Ilona, *Braun* Nelli, *Deutseh* Hermin, *Epstein* Margit, *Engel* Gizuska, *Feldmann* Ida, *Fürst* Frida, *Goldberger* nővérek, *Grenso* Ilona, *Gonda* Ilona, *Guttman* Jolán, *Hádl* Cecília, *Hádl* Gizella, *Hoffmann* Irén, *Huska* nővérek, *Hoffmann* Erzsike, *Halász* Rizi, *Herezog* Paula, *Kellner* Jolán, *Klein* Francziska, *Kunszt* nővérek, *Kohn* Margit, *Kolossváry* Melus, *Lázár* Szeréna, *Labiner* Malvin, *Medgyessy* Aranka, *Neumann* Irén, *Papp* Mariska, *Póth* Erzsike, *Pohl* nővérek, *Pollák* Margit és *Melánia*, *Rottenburg* Ottilia, *Rosenberg* Szerén, *Rácz* Etel, *Risner* Etel, *Spitzer* Gizella, *Spitzer* Margit, *Schön* Jolán, *Schwartz* nővérek, *Szalay* nővérek, *Szalkay* nővérek, *Ternik* Ilonka, *Tomka* Bella, *Winternitz* Margit, *Weisz* Olga, *Wilheim* Berta, *Ziefreund* Anna,

— **Pestvidéki esküdtek szeptemberre.** F. hó 11-én sorsolták ki a pestvidéki törvényszéken, a szeptember 14-én kezdődő esküdtszéki ülés-szakban bírói funkciót teljesítő esküdtbírákat. Ujbestről: *Benkovits* Imre s *Kozma* Andor lettek rendes esküdtek, *Benedek* Lajos és *Hédervári* Ernő dr. pedig helyettes esküdtek.

— **Selyemgubó termelés utáni kereset.** A földmivvelésügyi miniszter a selyem tenyésztés emelése czéljából kiküldött meghatalmazottja: *Bezerédy* Pál, már összeállította azon adatokat, melyek Pestvármegye selyemgubó termelésére s a gubó utáni keresetre vonatkoznak. Ezen adatok szerint Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyében 1903-ik évben 14.127 kgrm gubó váltattott be s ezért 27,080 K beváltási ár fizettetett ki. Ezen összegből a gubóbeváltási állomások közül: *Irsa* 1832 kgrm gubóért 3866 koronát, *Kalocsa* 11.226 kgrmért 21,142 koronát, *Nagy-Káta* 1069 kgrmért 2072 koronát kapott. Ujbesten pedig — tönkre megy a község szederfa iskolája is, a lakosságnak nem kellett a faesemeték, pedig az előjáróság ingyért kínálta őket, pedig ha valahol, ugy itt szükséges volna azokat az utczán kődorgó gyerekeket, ha másra nem, hát selyemgubó tenyésztésre szoktatni. Az első osztályu gubó 2 K 30 fillérben, a másodosztályu 1 K 40 fillérben váltattott be kilogrammonként s 5—10 kilogrammot játszva tenyészthet évenként egy suhanez. Megjegyezzük, hogy az egész országban 1.342.125 kgrm selyemgubó lett beváltva, de még tizszer annyi is beváltatnék, ha volna tenyésztő.

— **A polgári leányiskola új épülete** teljesen készén lesz e hó végével, ugy, hogy a jövő 1903—4. tanév a rendes időben megkezdhető. Augusztus 31-én d. e. a javító és pótvizsgálatok, d. u. a felvételi vizsgálatok ejtetnek meg, szeptember hó 1., 2., 3., 4-én eszközöltetnek a beiratások.

A magyar közönséghez.

A magyar védő egyesület, czéljához hiven — a hazai ipari és mezőgazdasági termelés és a hazai munka és nemzeti kereskedelem védelme és ezuton való nemzeti irányu fejlesztésére működését megkezdte. Ezen czélból fölkérünk ezennel minden ipari és mezőgazdasági termelőt, azok szövetkezeteit és testületeit, — minden iparost és gazdát, a kik az általok előállított czikkeknok nagyobb forgalmát és kelendőségét óhajtják, hogy nálunk jelentsék be, milyen czikkeket milyen mennyiségben óhajtának egyesületünk „Országos Áruforgalmi Központja“ által elhelyeztetni.

Fölkérünk minden kereskedőt és különösen a nagyobb fogyasztókat, intézeteket, testületeket, gyárakat stb. akik a hazai czikkekből hajlandók szükségletüket fedezni, hogy ezen szándékukat, a kereslet tárgyát és az évi szükséglet mennyiségét nálunk jelentsék be.

Fölkérünk mindenkit, a ki a hazai czikkekké ajánlása, terjesztése által mint kerületi és helyi képviselő, ügynök, vagy utazó állandó szép jövedelemre szert tenni, avagy rendes keresetforráshoz jutni akar, küldje be ajánlatát.

Felkérünk minden fővárosi és vidéki újságkiadóhivatalt, a melyik magyar termelők *collectiv hirdetésit* (hirdetési iroda mellőzésével) tőlünk megkapni óhajtja és ily hirdetésekért kedvezményes árakat szabni hajlandó, hogy mutatványszámot és ajánlatot küldjön.

Azon termelőket és termelőszövetkezeteket pedig, a kik burgonyát, paradicsomot, görög és sárgadinyót, szőlőt, barackot, körtét, almát, szilvát, szilvaizt,(lekvárt) diót, vaját, tojást, baromfit, stb., akár kisebb, akár nagyobb mennyiségben külföldre való szállítás czéljára már is eladni akarnak, ha egyesületünkhöz fordulnak, oly kiváló külföldi czégekkel hozhatjuk összeköttetésbe, melyek e czikkeket itthon veszik át, mindon mennyiségben s a legjobb elérhető áron.

Levélezimünk: *Magyar védő egyesület Budapest. Gróf. Somsich Tihamér* ügyvivő al-elnök.

SPORT.

Labdarugás. Az Ujpesti Torna Egyesület növendék csapata e hó 5-én mérkőzött Rákos Szt.-Mihályon az ottani Sport Egyesület I csapatával és azt 5:0 arányában megverte. Az elmúlt vasárnap pedig az U. T. E. II-ik csapata 4:3 arányában megverte a Budapesti Posta takarékpénztári tisztviselői I csapatát. A mérkőzést szép számú közönség érdeklődéssel nézte végig. A bíró Aschner az M. F. C. tagja volt ki kitünően bírskodott.

Budapesti nyári lóversenyek.

E 11 napos meeting e hó 15-én kezdődik és az egyes versenynapokra a következő főfutamok esnek:

Auguszt. 15.	Igazgatósági-díj.
" 16.	Nyári-kísérletverseny.
" 18.	Nyári-handicap.
" "	Urlovas-verseny.
" 20.	Szt. István-díj.
" 22.	Kettős I vadékverseny.
" 23.	Elnöki-díj.
" 25.	Budai-díj.
" "	Kétévesek nagy hdeppja.
" 27.	Budapesti-díj.
" "	Augusztusi handicap.
" 29.	Állvány-díj.
" 30.	Erszébet királdíj.
Szept. 1.	Tenyésztők-díja.
" "	Háromévesek handicapja.

Az első két napra már neveztek is és hogy ezek a nevezések milyen fényesek, azt legjobban mutatja ama tény, hogy az első napi dunai díjra 18, a handicapra 31, az igazgatósági-díjra 20, a nyeretlen kétévesek versenyére 29, a kétévesek eladóversenyére 24, az eladóversenyre 16, és a záró számot képező welter handicapra 34 lovat neveztek összesen tehát 172 lovat, a mi körülbelül 35-ös átlagnak felel meg.

E meeting legkimagaslóbb futama a Szt.-István napján futandó Szt.-Istvándíj a mely ez idén előzőinél azért érdekesebb, mert egy héttel lefutása előtt még nincs toronymagas favoritja.

Ma még e versenyben a következő lovak futhatnak és súlyosztásuk a következő:

Széleslend 36	44 1/2	Nunquam	
Faney 46	47 1/2	dormio 46	61
Limonádé 46	47 1/2	Matchtax 36	44 1/2
Angloman 36	46	Bono modo 36	58 1/2
Curgó 36	46	Win 36	58 1/2
Torquemada 36	46	Lubin 36	46
Gazette 36	44 1/2	Alesia 46	47 1/2
Orion 36	46	Willi 36	46
Valus 36	44 1/2	Sphinx 36	44 1/2

A jó lovakban nem szűkölködő Metcalf istálló Oriont nyergeli, mely pehelysúlyával imár a kottin brunn nagy handicap, melyben jó második volt, alapján is elsőrendű esélyvel indul és böles idomárja lovasát Russelt ez idén biztosan jobb utasítással fogja ellátni, mint tavaly e futamban, melyben Marathont ülte.

A somosi ménes (Károlyi István gróf) Szélesendet és Curgót nyergeltetheti. Mindegyik külsoldali esélyvel bír, mert eddigi formáik szerint első sorban nem kombinálhatók.

A Dreher istálló Anglománja közepes ló mely az előbb említettekkel egy kategóriába sorozható.

Faneyt az ügyes Milne mester preparálja de mi haszna az ő ügyességének, ha e tavaly jó kaneza lábai csak alig bírják az erősebb munkát.

Az öreg Reves Forquemadája nem elég jó Gazetteje pedig aligha állja az 1800 métert.

A meséshírű Dyer Valussal készül-e a nagy díjra, melyet mutatott formái nem igen ajánlanak.

Lubin nem állja a távot, — és a mint haljuk, nem is indul.

Alesia, Willi, Sphinx, Win és Matchtax mind a felsoroltaknál rosszabbak s így bármelyik győzelmes szereplése nagy meglepetést képezne.

Végül emlíjük meg e verseny reális jelöltjét, Nunquamdormiot mely bár mint 4 éves, 61 kilót visz, tavalyi és ez évi legutóbbi formája alapján elsőrangú esélyvel megy e versenybe s legkeményebb ellenfelét Pali bácsi Limonádótan fogja a starthoz állítani, mert az utóbbi tiszta 12 kilót kap a tavalyi Legernyerőtől. Nevezve van még a német derbynyerő Bono modo melynek még 58 1/2 kiló abszolút magas súlya alatt is esélyének lenni kellene.

891. végreh. sz. 1267.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujjesti kir. járásbírósnak 1903. évi V. 1262. sz. végzése folytán dr. Kis Sándor ügyvéd által képviselt Schwarz Margit felperes részére Gerő Zsigmond alperes ellen 10.000 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 772 koronára becsült ingóságokra az ujjesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésevel a további eljárás elrendelése után az alap és melléfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, József-uteza 7. sz. a. leendő megtartása bataridőből 1903. évi augusztus hó 22. napján délután 3 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bádoglemezek és gépek s egyéb ingóságok a leg-

többet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsaron alul is iognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1903. évi augusztus hó 5-én.

Polgár, kir. bír. végrehajtó

Egy jó karban levő

Zongora
szabadkézből olesóáron azonnal eladó.

Czím a lap kiadóhivatalában megtudható.

Kiadó uri lakás.

A Király-uteza 20. sz. házban 4 (esetleg 5) szoba, előszoba, eselédyszoba, konyha, éléskamra, fürdőszoba, closet, pineze és padlástól álló, légszuszogatóval ellátott lakás, nagy kerttel, tágas, magas és szellős szobák és mellékhelyiségekkel november 1-re, esetleg hamarabb kiadó.

Az épület két 2 szoba, előszoba, konyha és kamrából álló lakássá könnyen átalakítható.

Bővebbet Grünfeld Armin építésznél, Ujpest, Gyár-u. 45. sz., vagy Árpád-ut 90. sz.

Hirdetések és nyilte-
rek jutányos áron felvé-
tetnek.

Egy jó házból való fiu
könyvnyomdánkban tanon-
ezul felvétetik.

Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-uteza 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hirdapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.